

Sosnowiec, dnia 25 marca 2025 roku

WED.0012.6.4.2025.DS

PREZYDENT
URZĄD MIEJSKI
ARKADIUSZ CHĘCIŃSKI
11.04.25

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

wpłynęło 11.04.2025

L.dz.

Podpis

Komisja Oświaty
Rady Miejskiej
w Sosnowcu

W związku z posiedzeniem Komisji Oświaty Rady Miejskiej w Sosnowcu zaplanowanym na dzień 22 kwietnia 2025 r. przekazuję informacje dotyczące tematu:

Standardy ochrony małoletnich w przedszkolach

Standardy ochrony małoletnich wprowadzone zostały nowelizacją ustawy z 13.05.2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony dzieci przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Obowiązek ich wprowadzenia ciąży na wszystkich placówkach oświatowych, a ich głównym celem jest:

- poprawa i wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci,
- zapewnienie pracownikom kompetencji i informacji w zakresie dbałości o dobro dziecka,
- włączenie rodziców i opiekunów w proces zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa,
- przekazanie zasad obowiązujących w placówkach oraz możliwości uzyskania wsparcia przez dzieci i rodziców w sytuacji krzywdzenia.

Standardy ochrony małoletnich w sosnowieckich przedszkolach dostosowane są do specyfiki placówek sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Określają w szczególności:

- zasady mające na celu zapewnienie bezpiecznych relacji pomiędzy dzieckiem, a pracownikami przedszkola,
- zasady oraz opis procedury podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub takiego podejrzenia,

- wskazanie osób odpowiedzialnych za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, zawiadamianie sądu rodzinnego oraz wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- osoby odpowiedzialne za udzielenie wsparcia dzieciom i przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach,
- zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie pracowników placówki do stosowania standardów oraz sposób dokumentacji przedmiotowych czynności,
- zasady i sposób udostępniania standardów dzieciom i ich opiekunom,
- zasady przechowywania oraz dokumentowania zgłoszonych zdarzeń i incydentów zagrażających dzieciom,
- procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi,
- zasady przeglądu oraz aktualizacji standardów,
- zasady ustalania planu wsparcia dla dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.

Opracowane standardy ochrony małoletnich zostały przez dyrektorów umieszczone na stronach internetowych przedszkoli, przedstawione rodzicom na zebraniach poszczególnych grup oraz przekazane dzieciom w sposób adekwatny do ich wieku i możliwości poznawczych. Plakaty oraz rysunki przedstawiające w sposób przystępny prawa najmłodszych wywieszone są również w salach przedszkolnych. Ponadto organizowane są spotkania edukacyjne dla rodziców w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w placówkach przedszkolnych zostali zobowiązani do zapoznania się oraz stosowania zasad zawartych w standardach. Są to nie tylko pracownicy pedagogiczni, ale również personel pomocniczy – woźne, pomoce nauczyciela oraz stażyści i praktykanci. Kluczowym kryterium jest potencjalna możliwość kontaktu z małoletnimi.

Najważniejszym elementem standardu ochrony małoletnich jest zakaz stosowania jakiegokolwiek przemocy – fizycznej, psychicznej oraz werbalnej, zakaz utrwalania wizerunku dzieci na prywatny użytek pracowników, zakaz przyjmowania prezentów od rodziców i dzieci oraz ograniczenie kontaktu fizycznego z dziećmi do minimum (tylko w niezbędnych sytuacjach, za zgodą wychowanka). Należy mieć na uwadze, że dzieci w wieku przedszkolnym często potrzebują bliskości fizycznej z uwagi na potrzeby psychiczne i emocjonalne. Ponieważ standardy nie wprowadzają bezwzględnego zakazu przytulania dzieci, pracownicy kierują się w swoich działaniach zdrowym rozsądkiem oraz doświadczeniem.

Przepisy wprowadzone powyższą ustawą spowodowały również pewne zmiany w rekrutacji pracowników. Każdy z kandydatów ma obowiązek przedłożyć dyrektorowi zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego oraz z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Ponadto pracowników pedagogicznych weryfikuje się w Rejestrze Orzeczeń

Dyscyplinarnych dla Nauczycieli. Przed zatrudnieniem lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem obowiązków polegających na pracy z dzieckiem należy ustalić kwalifikacje danej osoby, podjąć działania w celu ustalenia czy posiada kompetencje do pracy z dzieckiem oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dziecka bądź zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Z uwagi na fakt, że standardy ochrony małoletnich są zbiorem zasad i procedur postępowania w sytuacji zagrożenia, przedmiotowy dokument precyzyjnie określa procedurę interwencji personelu przedszkolnego w sytuacji krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka. W każdej sytuacji kluczowa jest szybka reakcja opiekunów i natychmiastowe podjęcie interwencji. Pracownicy przedszkoli zostali przeszkoleni w zakresie zawiadamiania instytucji o możliwości popełnienia przestępstwa oraz konieczności współpracy z organami ścigania oraz instytucjami pomocowymi. Podejmowane kroki i zachowania zależne są w dużej mierze od tego, kto jest sprawcą krzywdzenia dziecka (osoba dorosła spoza rodziny, rówieśnik czy rodzic lub opiekun prawny). Natychmiastowe działania podejmowane są w przypadku wyraźnych dowodów w postaci obrażeń fizycznych lub wiarygodnych informacji ze strony świadków. W innych przypadkach, w zależności od powagi sytuacji dyrektorzy informują m.in. sąd rodzinny.

Przykładowa procedura postępowania przez pracowników przedszkola w przypadku krzywdzenia małoletniego, zawarta w standardzie ochrony małoletnich wygląda następująco:

1. W przypadku podjęcia przez pracownika przedszkola podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji psychologowi, dyrektorowi lub wicedyrektorowi przedszkola.
2. Psycholog/dyrektor/wicedyrektor wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu.
3. Psycholog powinien sporządzić opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz przygotować plan pomocy dziecku, zawierający wskazania dotyczące:
 - podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa (pomoc psychologiczno - pedagogiczna), w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiednich instytucji,
 - wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku,
 - skierowania dziecka do specjalistycznej poradni, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego) dyrektor przedszkola powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: psycholog, wychowawca dziecka, dyrektor

przedszkola, wicedyrektor i inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku. Ze spotkania sporządza się protokół.

5. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku na podstawie opisu sporządzonego przez psychologa oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

6. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

7. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez psychologa rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

8. Psycholog informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny - wydział nieletnich, ośrodek pomocy społecznej, bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

9. Pracownicy przedszkola uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, w tym uprawnieni są do samodzielnego jej wszczynania.

10. Po poinformowaniu opiekunów przez psychologa, dyrektor przedszkola składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego grupy diagnostyczno-pomocowej.

11. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji. Kartę załącza się doteczki osobowej dziecka, założonej przez specjalistów.

12. Wszyscy pracownicy przedszkola i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, zobowiązani są do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Pracownicy placówek przedszkolnych odpowiedzialni są za opiekę nad dziećmi i rozpoznawanie sygnałów, w których powinna zostać im udzielona pomoc i wsparcie. Zobowiązani są do podejmowania działań w przypadku wszelkich podejrzeń lub ujawniania okoliczności, że dziecku dzieje się krzywda. Skuteczna reakcja i działania zgodne z procedurami zawartymi w standardach gwarantują udzielenie małoletnim wsparcia i niezbędnej ochrony.

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Michał Wcisło